

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
26/1904 - JAA

Dato
17.04.2026

Dokument 8:204 S (2025-2026) Representantforslag om rettigheter og trygghet for personer som selger sex.

Jeg viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingrid Liland, Marius Langballe Dalin, Une Bastholm og Julie E. Stuestøl om rettigheter og trygghet for personer som selger sex.

Forslagsstillerne ønsker å «sikre rettigheter og trygghet for personer som selger seksuelle tjenester», og foreslår at et offentlig utvalg skal gjennomgå feltet. Det er vist til ulike utfordringer selgere møter, og videre påpekt at Straffelovrådet i NOU 2022: 21 foreslo å oppheve forbudet mot kjøp av sex. Forslagsstillerne etterlyser en oppfølging av anbefalingen. Det fremheves at straffebestemmelsene om sexkjøp og hallikvirksomhet fører til økt utrygghet og skade for dem de var ment å beskytte.

Jeg ser ikke behov for et offentlig utvalg som foreslått.

Jeg viser til Straffelovrådets vurderinger av bestemmelsene om prostitusjon i kapittel 35 i den nevnte utredningen. Her gis en ryddig fremstilling av de mange ulike hensyn som må avveies når lovgivning om prostitusjon skal fastsettes. Utredningen peker på at dagens regelverk dels tar sikte på å begrense prostitusjon, og dels å beskytte mennesker mot utnyttelse. Etter min oppfatning er dette et viktig utgangspunkt. Regelverket skal ikke tilrettelegge for prostitusjon. Her er det også grunn til å minne om at personer som selger sex er en mangfoldig gruppe, med mennesker som befinner seg i svært ulike livssituasjoner.

Det er uklart hvilket utgangspunkt forslagsstillerne selv tar. Det gis uttrykk for at straffelovens bestemmelser om sexkjøp og hallikvirksomhet var ment å beskytte personer som selger sex. Behovet for å begrense prostitusjon nevnes ikke. Det fremstår som om man i større grad enn i dag ønsker å tilrettelegge for prostitusjonsvirksomhet. Forslagsstillerne benytter blant annet begrepet «sexarbeidere» i sin omtale av de som

selger sex, noe som peker i retning av at man ønsker en utvikling mot å normalisere prostitusjon ved å regulere virksomheten, og derved gjøre det enklere å kjøpe sex.

Nærmere om forbudet mot kjøp

I proposisjonen som fulgte opp deler av Straffelovrådets utredning om seksuallovbrudd, ble det tatt uttrykkelig stilling til rådets forslag om å avkriminalisere kjøp av seksuelle tjenester fra voksne, se Prop. 132 L (2024–2025) side 13. Om dette uttales det:

«Straffelovrådets forslag om å avkriminalisere kjøp av seksuelle tjenester fra voksne er begrunnet i skadefølgeprinsippet og hensynet til den enkeltes seksuelle selvbestemmelsesrett, se NOU 2022: 21 punkt 35.3.3 side 248–250. Slik rådet ser det, er det ikke tilstrekkelig underbygget at det enkelte sexkjøp forvolder skade av en slik karakter at kriminalisering ikke kommer i strid med skadefølgeprinsippet. Rådet viser til at sexkjøp som foregår under tvang, eller som innebærer utnyttelse av noen som befinner seg i spesielt sårbare situasjoner, rammes av andre straffebestemmelser.

Kjøp av seksuelle tjenester ble kriminalisert i 2008 basert på et forslag fremmet av Stoltenberg II-regjeringen, se Ot.prp. nr. 48 (2007–2008) *Om lov om endringer i straffeloven 1902 og straffeprosessloven (kriminalisering av kjøp av seksuell omgang eller handling mv.)*. Formålet var dels å ramme kjøp av seksuelle tjenester fra ofre for menneskehandel og dels å bidra til å svekke rekrutteringen av nye kunder, for slik å hindre at prostitusjonsmarkedet stadig øker, se proposisjonen punkt 5.2.3 side 8. Det har ikke fremkommet argumenter som tilsier at departementet bør innta et annet standpunkt til spørsmålet. En evaluering av forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester som ble foretatt i 2014, viste tvert imot at kriminaliseringen hadde dempet etterspørselen og bidratt til mindre prostitusjon i Norge, se Rasmussen mfl., *Evaluering av forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester* (2014). Departementet vil derfor ikke gå videre med Straffelovrådets forslag om å avkriminalisere kjøp av seksuelle tjenester fra voksne.»

Vedrørende spørsmål om hvorvidt det er behov for et offentlig utvalg

Forslagsstillerne begrunner behovet for et offentlig utvalg med å nevne eksempler på områder der enkelte personer som selger sex kan møte utfordringer. Det gjelder blant annet banktjenester, skattespørsmål og boforhold. Det er viktig at de ulike sektorer i størst mulig utstrekning fører en forutsigbar praksis. Samtidig minner jeg om at ikke alle som selger sex ønsker åpenhet rundt virksomheten, eller å betale skatt av pengene de mottar. I land som regulerer prostitusjon, fortsetter derfor gjerne ulovlig virksomhet i stort omfang parallelt med lovlig virksomhet.

Ulemper som selgere møter er i hovedsak knyttet til halliklovgivningen, som har til hensikt å hindre tilrettelegging og organisering av prostitusjon. Det kan nevnes at Straffelovrådet ikke foreslo endringer i bestemmelsene om hallikvirksomhet. Straffelovrådet mente hallikbestemmelsene var egnet til å begrense prostitusjonsmarkedet, som et uønsket fenomen i samfunnet og som en arena for potensiell utnyttning.

Et bredt politisk flertall ser fortsatt prostitusjon som et samfunnsmessig onde, ikke minst fordi mange som selger sex har store livsutfordringer og er sårbare for utnyttning.

Det er derfor fremfor alt viktig å sikre tiltak som hindrer utnytting og å hjelpe personer ut av prostitusjon.

Politiet har en viktig rolle i innsatsen for å verne selgere mot tvang og utnytting.

Jeg viser i den forbindelse til regjeringens strategi mot menneskehandel, som ble lansert i 2025. Den fremhever at innsatsen mot hallikvirksomhet og kjøp av seksuelle tjenester er vesentlig både for å avdekke menneskehandel og som ledd i å forebygge menneskehandel til prostitusjon og andre seksuelle formål.

Strategien fastsetter derfor at politiet skal vurdere tiltak for å intensivere innsatsen mot organisert prostitusjonsvirksomhet, utarbeide retningslinjer for håndheving av forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester og hallikbestemmelsen som forebyggende tiltak mot menneskehandel. Politiet skal videre styrke samarbeidet med myndigheter og ideelle organisasjoner som gir bistand til antatte ofre for menneskehandel for å ivareta antatte ofres rettigheter og behov.

Da forbudet mot kjøp av sex ble innført, opprettet regjeringen samtidig en tilskuddsordning som i dag tildeler midler som skal motvirke at barn og voksne utsettes for menneskehandel, hjelpe mennesker ut av prostitusjon og redusere etterspørselen etter prostitusjon. Det gis blant annet støtte til organisasjoner som sikrer bo- og oppfølgingstilbud for ofre for menneskehandel, til rådgivning og oppsøkende virksomhet. Tilskuddsordningen er et viktig supplement til andre tilskuddsordninger og til de ordinære velferdstjenester, som støtter personer som selger sex grunnet et rusmiddelmissbruk eller andre utfordringer.

Arbeidet for å stanse menneskehandel og å hjelpe personer som utnyttes i prostitusjon er pågående, og vil fortsette. Jeg ser det ikke som hensiktsmessig å nedsette et offentlig utvalg med et mandat som foreslått av representantene.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur